

ЛЕВ НИКОЛАЕВИЧ ТОЛСТОЙ

► TANJA ANDDER IN JANJA URBAS

Lev Nikolajevič Tolstoj (1828–1910), veliki ruski pisatelj in mislec, ostaja zapisan na seznamu svetovnih klasikov z zlatimi črkami.

Tolstoj je v svojih delih prepletal večne teme o smislu bivanja, ljubezni in človeški etiki. Njegova besedila so še danes aktualna in zanimiva ter vir mnogih odrskih in filmskih uprizoritev. Vsi poznamo njegova romana *Vojna in mir* = **Война и мир** (vajna i mir), ki je nastajal med letoma 1865–1869, ter *Ano Karenino* = **Анна Каренина**, 1875–1877.

Pisatelja so tako kot mnoge vélike ume zaznamovale posebne značajske lastnosti, zaradi katerih je odnose s svojimi bližnjimi izpostavljaj stalnim preizkušnjam. Eno najpomembnejših vlog je v njegovem življenju odigrala žena Sofija Andrejevna Tolstoj, ne zgolj življenjska sopotnica in mati 13 otrok, temveč tudi tajnica in varuhinja njegove umetniške zapuščine. Znano je, da je roman *Vojna in mir* zaradi številnih moževih popravkov in dopolnitev kar sedemkrat v celoti prepisala. Človek, ki je življenje posvetil iskanju najvišje resnice, je nekoč zapisal: Filozofija ne daje odgovora na vprašanje o smislu življenja, ampak ga le otežkoča = **Философия не даёт ответа на вопрос**

о смысле жизни, а лишь усложняет его.

Potomec stare grofovske rodbine je tako v življenju ruskega kmeta ter njegovem pristnem stiku z naravo in ljudskimi običaji uvidel ideal neomaževevanega življenja, ki se mu je tako želel približati. Takšnega iskalca je upodobil v avtobiografskem liku plemiča Levina v romanu *Ana Karenina*. V iskanju notranjega ravnovesja je razvil preprost življenjski nazor z visokimi moralnimi vrednotami, ki je sčasoma prerasel v religiozno-filozofsko gibanje, t. i. tolstojanstvo (**толстовство**). Središče tega nauka so vrednote ljubezni, pacifizma, skromnosti. Pisatelj se je tako v zadnjem obdobju svojega življenja odpovedal vsemu materialnemu bogastvu, postal je vegetarijanec in skrbel za revne, med drugim tudi z organiziranjem ljudskih kuhinj. Tolstojevi privrženci so se zgrinjali na njegovo posestvo v Jasno Poljano = **Ясная Поляна**, da bi se osebno srečali z njim.

Pravoslavna cerkev ga je kljub temu ali ravno zaradi tega leta 1901 izobčila zaradi zavračanja

Tolstoj z ženo

nekaterih cerkvenih dogem. Ob smrti je zato pisatelja ogromna množica pospremila na zadnjo pot le ob civilnem pogrebu.

Zanimivo in uporabno: v ljubljanskem Cankarjevem domu boste izvedeli še več o pisatelju na razstavi *Tolstoj, iskalec resnice*, lahko pa tudi obiščete odrsko uprizoritev romana *Vojna in mir*.